
Komunikace s osobami se zrakovým postižením

Mgr. Dita Finková, Ph.D.

Cíle

Cílem kapitoly je nahlédnout do problematiky komunikace osob se zrakovým postižením. V první řadě se zaměříme na vymezení pojmu komunikace, dále na vývoj komunikace u dětí obecně. Vysvětlíme, jak komunikovat s jedincem, kterého doprovází vodící pes, nebo jak nabídnout pomoc jako náhodný průvodce. Seznámíme se s Braillovým bodovým písmem určeným pro nevidomé jedince, dále se zaměříme na pomůcky, klasické i moderní, které umožňují těžce zrakově postiženým osobám komunikovat se světem i mezi sebou.

Po prostudování této kapitoly byste měli být schopni:

- vymežit pojem komunikace z obecného hlediska;
- vysvětlit, jaké obtíže se mohou objevit v oblasti komunikace a budování komunikačního systému u dítěte se zrakovým postižením;
- popsat základní zásady komunikace s jedincem se zrakovým postižením v běžném prostředí, dále v případě, že chceme nabídnout pomoc jako náhodní průvodci, nebo v situaci, kdy opět nabízíme pomoc nevidomému, ale ten má k dispozici vodícího psa;
- zorientovat se v základní tabulce Braillova bodového písma;
- popsat pomůcky pro zrakově postižené a jejich využití při komunikaci osob se zrakovým postižením.

Průvodce studiem

Téma komunikace u osob se zrakovým postižením je zajímavé tím, že nabízí možnost nahlédnout do specifického systému komunikace, který je nepostradatelný pro nevidomé jedince. Nejen Braillovo písmo, ale i jeho aplikace s využitím specifických pomůcek, které dnes tyto osoby používají, dávají možnost žít plnohodnotný život bez omezení. Tyto osoby (nevidomé i slabozraké) dnes mohou komunikovat i přes internet, využívat všechny aplikace a být ve spojení se světem.

Komunikace

Komunikace je „přenos nejrůznějších informačních obsahů v rámci různých komunikačních systémů za použití různých komunikačních médií, zejména pak prostřednictvím jazyka“ (Klenková in Vítková a kol., 1998). Komunikace

Vývoj řeči bývá u dětí se zrakovým postižením narušen v oblasti porozumění, ale také v oblasti aktivního řečového projevu. Vývoj řeči Dítě začíná pojmenovávat věci a jevy kolem sebe slovy, slova se pro něho postupně stávají symbolem věcí. Prostřednictvím slova se stále více předmětů sdružuje do určitých tříd. Například mladší batole zná 20–30 výrazů a vyjadřuje se převážně jedním slovem. Do konce druhého roku slovník vzroste asi na 300 slov. Do třetího roku se slovní zásoba rozšíří o 1000 výrazů, dítě je tedy schopno vést jednoduchý rozhovor s dospělým i s dítětem.

U dětí se zrakovým postižením může být zpočátku vývoj řeči opožděn, ale brzy se pro ně řeč stává **kompenzačním prostředkem**. Důležité však je, že děti se zrakovým postižením bývají zpočátku závislé na zprostředkující aktivitě jiných osob, v raném období především na matce. Je třeba, aby matka nebo osoba, která dítě vychovává, jej učila aktivně a nečekala, až samo projeví zájem. To

platí především u nevidomých a těžce slabozrakých dětí, které nejsou svým prostředím automaticky stimulovány a potřebují nabídku dostupných podnětů přiblížit jak slovně, tak fyzicky.

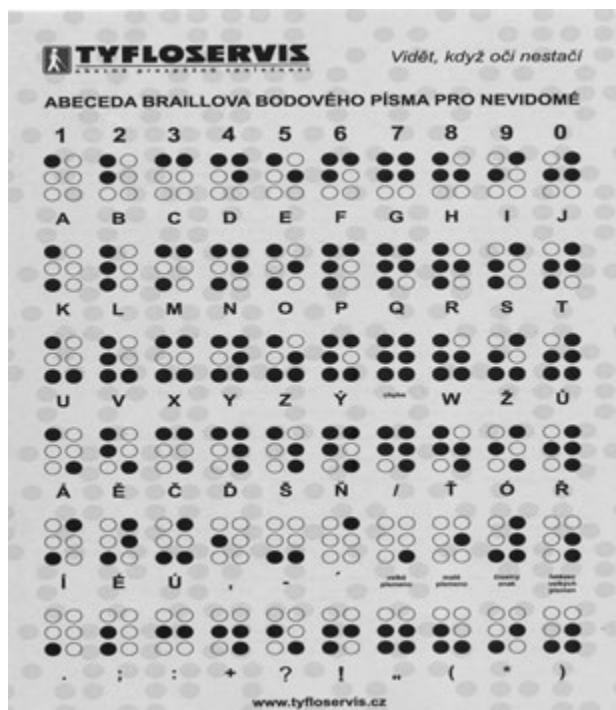
Verbalismus U dětí obecně, ale u zrakově postižených osob především, se setkáváme s tzv. **verbalismem**. Jedná se o nevhodné užívání slov, jejichž význam jedinci unikl, nebo jej nezná přesně. Může se tak stát, že jedinec konkrétní slovo použije nevhodně vzhledem k situaci. Je tedy potřeba od raného věku dítěti přesně vysvětlit, co které slovo znamená a jaký nese význam. Vše samozřejmě s ohledem na věk a mentální vyspělost dítěte. U zrakově postižených je vhodné spojit dané slovo (pojmenování) s konkrétním předmětem, dějem. Potíže těmito lidem činí především slova abstraktního významu.

Bodové písmo Nejdůležitějším komunikačním systémem (kromě řeči) je pro zrakově postižené osoby, respektive pro nevidomé, **Braillovo písmo**. Cesta k vytvoření tohoto písma nebyla jednoduchá. Nevidomým osobám se v minulosti upíralo právo na vzdělávání. I tito lidé se ale chtějí vzdělávat, něco umět, být společnosti prospěšní a být nezávislí.

Louis Braille Písmo je pojmenováno po svém tvůrci Louisi Braillovi, který tento systém písma vytvořil roku 1825. Kniha, ve které Louis Braille představuje tento ucelený systém, nese název *Nouveau procédé pour représenter par des points la forme même des lettres Ouvrage en relief de Louis Braille* (1827). Tyflope-
dický lexikon uvádí tento překlad názvu díla: „Nový postup, jak zaznamenávat pomocí bodů samotný tvar písmen, zeměpisné mapy, geometrické útvary, hudební znaky pro potřebu slepců od Louise Braille“.

Problematikou Braillova písma a jeho zavedením do škol se zabývaly i mezinárodní kongresy učitelů (1873, 1876, 1879), ale teprve až na třetím setkání kongres doporučuje Braillovo písmo vyzkoušet. Adaptace Braillova písma na český jazyk byla provedena nezávisle na sobě třemi osobami, byl to učitel Klárova ústavu pan Malý, dále učitel hradčanského ústavu Novák a ředitel ústavu v Brně Schwarz. Každý z nich adaptoval písmo trochu jinak. K jeho sjednocení a vytvoření jednotné soustavy došlo v tehdejší Čkoslovensku roku 1922.

Obrázek: Braillova abeceda adaptovaná na český jazyk a v současné době používaná

Zdroj: <http://www.komplan-bruntal.wz.cz/>.

Obecné zásady komunikace s osobami se zrakovým postižením

Osoby se zrakovým postižením jsou lidé stejní jako my, „pouze“ nevidí, nebo je jejich vidění do jisté míry narušeno. Není proto nutno komunikovat jinak, než jsme zvyklí. Chovejme se přirozeně: Zásady komunikace

- Je vhodné, abychom zrakově postiženého pozdravili jako první, nevidomý ani slabozraký jedinec nemusí zaznamenat, že se nacházíme v jeho blízkosti. Dále bychom se měli představit, protože nás tato konkrétní osoba nemusí poznat po hlase. Těžce zrakově postižené osoby většinou poznají po hlase mnoho lidí, ale jsou to spíše lidé, se kterými jsou v každodenním kontaktu.
- Pokud nevidomý jedinec přijde do místnosti (na úřad, do třídy) s průvodcem, hovoříme přímo s nevidomým. Mnoho lidí se obrací raději na průvodce, ovšem průvodce nevidomého pouze doprovází, pomáhá mu při orientaci.
- Při hovoru se i těžce zrakově postižené osobě díváme do očí. Jen velmi malá skupina osob na úrovni nevidomosti nevidí skutečně nic.
- Nevidícího nepodceňujeme ani nepřeceňujeme.
- Musíme počítat s tím, že kvůli zrakovému handicapu bude možná potřeba jedinci věnovat více času například na vysvětlení daného problému.
- Pokud chceme těžce zrakově postiženému nabídnout pomoc, udělejme to, nebojme se, mnozí budou velmi rádi. Ovšem pomoc nevnucujeme. Pokud vás zrakově postižený jedinec odmítne, pravděpodobně pomoc opravdu nepotřebuje.

Komunikace s nevidomou osobou v rámci průvodcovství

Jak bylo řečeno výše, pokud chceme pomoc nabídnout, udělejme to. Komunikujte s nevidomým, zeptejte se, kam chce doprovodit a jak to nejlépe udělat. Následující zásady, jak bychom měli komunikovat jako „náhodní průvodci“ nevidomého člověka, jsou velmi důležité: Komunikace a průvodcovství

- Zeptejte se, kterou paži nevidomému nabídnout, aby se vás mohl držet. Nevidomý půjde z bezpečnostních důvodů zhruba o půl kroku za vámi a bude se vás držet nad loktem jedné ruky.
- Důležité je, že nevidomý jedinec se nestává při chůzi s průvodcem pasivním. Měl by reagovat na případné pokyny ze strany průvodce.
- Měli bychom nevidomého vést vždy na bezpečnější straně (tj. například na širší straně schodiště, dál od rušné vozovky atd.). Nevidomého můžeme vyzvat i při chůzi, aby si přešel na bezpečnější stranu a chytil se za druhou paži.
- Při chůzi problematickým terénem upozorňujte nevidomého na změny a překážky na trase. Platí to zejména v situaci, kdy např. půjdeme do schodů či ze schodů, nastupujeme a vystupujeme z dopravního prostředku, jdeme do kopce, obcházíme překážku atd. Nezapomínejme, že průvodce jde vždy první.

Komunikace s nevidomou osobou, která má s sebou vodícího psa

Pes vždy pracuje ve prospěch svého nevidomého pána. Pokud se setkáme s člověkem, který má u sebe vodícího psa, také bychom měli dodržovat určité zásady, abychom nezavinili, že nevidomý člověk ztratí orientaci vinou nepozornosti psa, kterého nějakým způsobem od práce „odvádíme“. Komunikace s majitelem psa
Jak tedy souvisí vodící pes s problematikou komunikace? Následují zásady, které na svých stránkách uvádí jedna brněnská škola pro výcvik vodících psů:

- Vodícího psa nevyrušujeme při práci. Nedožadujeme se jeho pozornosti mlaskáním, voláním, hvízdáním ani jinak.
- Bez vědomí majitele na vodícího psa nesaháme, nehladíme jej, byť v dobrém úmyslu. Je slušností nejdříve nevidomého oslovit a zeptat se jej na souhlas.
- Vodícího psa k sobě nevoláme. Má svého pána. Neodbytné nutkání ke komunikaci zaměříme na majitele.

- Chceme-li pomoci nevidomému člověku, kterého vede vodící pes, vždy ho nejdříve oslovíme a zeptáme se, zda naši pomoc uvítá. Neurážíme se, když ji odmítne, je soustředěn na svou cestu.
- Pomáháme-li nevidomému, nemanipulujeme se psem, komunikujeme s člověkem a slovně doprovázíme vše, co děláme. (<http://www.vycvikvodicichpsu.cz/cs/o-nas/predstaveni.php>)

Pomůcky využitelné v komunikaci osob se zrakovým postižením

Speciální pomůcky Našemu záměru, který se týká problematiky komunikace osob s těžkým zrakovým postižením, bude nejlépe vyhovovat rozdělení pomůcek na klasické a moderní.

Klasické pomůcky

Mezi klasické pomůcky počítáme ty, které jsou již tradičně používány těžce zrakově postiženými osobami a jsou využívány především při výuce, ale rovněž i osobami později osleplými, které z různých důvodů nechtějí nebo nemohou používat pomůcky moderního typu, jako jsou například počítače, elektronické zápisníky atd.

Slepecký psací stroj

Pichtův stroj **Pichtův stroj** je dnes obecně používaný název pro stroje, pomocí nichž je možné psát bodovým písmem. Oskar Picht, podle kterého je tento stroj pojmenován, jej sestavil roku 1899. Psaní na Pichtově stroji je jednodušší než psaní na tabulce. Jednotlivé stroje na psaní Braillova písma se liší především v počtu znaků, které je možno napsat na řádek (34 nebo 40 znaků), nejpoužívanější jsou Standard 1 a 2, Tatrapoint adaptive 1 a 2. Zvláštností je tzv. „minipicht“, který je veden jako kapesní psací stroj pro nevidomé, počet znaků v řádku je pouze 20. Není potřeba slepecký papír, stroj je zkonstruovaný na použití běžného kancelářského papíru ve formátu A5 nebo A6, je velmi lehký a jeho rozměry jsou udávány 11,5 cm x 20,5 cm. Ovšem trvalost textu na běžném kancelářském papíře je mnohem nižší než na papíře braillovském. V současné době se Pichtovy stroje stále používají především na základních školách a dále je používají ve větší míře osoby později osleplé (nejčastěji seniorského věku), které se již nechtějí učit pracovat s počítačem s hlasovým výstupem či s napojeným braillovským řádkem.

Pražská tabulka

Pražská tabulka Pro psaní Braillova písma je možné použít i speciální tabulku a bodátko, nazýváme ji „**pražská tabulka**“. Má podobu dvoudílné, ve hřbetu spojené šablony. Horní deska šablony má řady okének, obdélníkových otvorů, které odpovídají tvarem i rozměry poli základního šestibodu Braillova písma. V dolní desce jsou řady negativně vypouklých základních znaků šestibodí. Mezi horní a dolní desku se vkládá speciální papír. Jako psací nástroj k tabulce se používá tzv. bodátko. V dnešní době se však pražská tabulka užívá velmi málo, většinou jen na drobné popisky.

Dymokleště

Dymokleště **Dymokleště** jsou speciální kleště, pomocí kterých mohou nevidomé osoby vytvořit nápisy v Braillově písmu na samolepicí pásku. Tuto pásku potom lze nalepit kamkoli, např. tak označit CD, knihy, dózy v kuchyni, pro lepší orientaci popsat dveře kanceláří apod. Jedná se o často používanou pomůcku.

Obrázek: Dymokleště

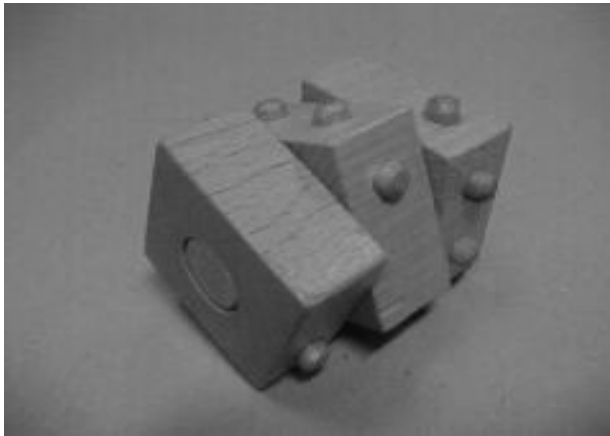

Zdroj: <http://is.brailnet.cz/>.

B kostka (kostkový reliéfní šestibod)

Netypická kostka, která je rozdělena na tři části. Jednotlivými částmi lze otáčet na levou nebo pravou stranu. Na jednotlivých částech jsou reliéfně vyznačeny body, které správným natočením vytvoří některé z písmen Braillovy abecedy. Používá se při nácvičku Braillovy abecedy především v 1. Třídě ZŠ, někdy již v mateřské škole, dále pro výuku Braillova písma u později osleplých osob.

Obrázek: Kostkový reliéfní šestibod (B kostka)

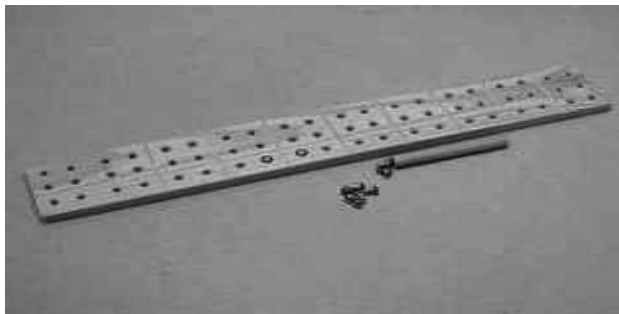

Zdroj: <http://is.brailnet.cz/>.

Šestibod, písanka kuličková jednořádková a třířádková

Jedná se o pomůcky, které jsou vhodné pro výuku psaní a čtení Braillova písma. Se **šestibodem** se můžeme v některých fázích rozvoje nevidomého dítěte setkat již v mateřských školách určených dětem se zrakovým postižením, nejčastěji však až v 1. Třídě ZŠ. **Jedno-** a **třířádková písanka** se objevuje až ve škole. Jsou to destičky z plastu, do nichž jsou navrtány otvory ve tvaru šestibodu. Lze je využít ke čtení a psaní hlásek, slabik, slov a krátkých vět.

Obrázek: Jednořádková písanka

Zdroj: <http://is.brailnet.cz/>.

Moderní pomůcky

Do těchto pomůcek řadíme zejména elektronické zápisníky a počítače se speciálním softwarovým vybavením. Tyto pomůcky jsou využívány na školách při studiu, pro osobní potřebu i v zaměstnání. Používají je především studenti a mladší lidé, kteří mají vztah k moderním komunikačním prostředkům, ale v poslední době již nejsou výjimkou ani osoby seniorského věku.

Počítače

Počítače bývají označovány i jako „elektronické zápisníky“ pro nevidomé či jinak těžce zrakově postižené osoby. Jedná se o klasické počítačové sestavy nebo notebooky, které jsou vybaveny spe-

ciální softwarem a periferními zařízeními. Jedná se většinou o počítač doplněný hlasovým či hmatovým zařízením, skenerem a tiskárnou (běžnou i braillovou).

Odečítače obrazovky Počítač je často vybaven takzvanými odečítači obrazovky, jsou to například: Hal, Jaws, Win Monitor. Program umožňuje těžce zrakově postiženým osobám pracovat s aplikačními programy, zpracovat informace v digitální podobě, včetně přístupu na internet, nebo například pracovat s tištěnými předlohami. (Keblová, 1995)

Nevidomý jedinec si může nechat přečíst všechny ovládací prvky Windows, přečíst text po znacích, po slovech nebo po řádcích pouhým pohybem kurzoru, odečítač nabízí hlasovou odezvu zapisovaných znaků a slov.

Počítače je možné vybavit rovněž například softwarem Index Obr, který je schopen rozpoznat dokumenty tištěné v Braillově bodovém písmu. Nevidomí mohou pracovat se svými braillovými texty jako s běžnými texty, včetně určitých forem prezentací a komunikací, pro které je počítačový systém připraven, jako je například e-mail nebo řečový výstup.

Rovněž slabozraké osoby mohou počítač bez problémů používat. Vybavení speciálním softwarem, např. ZoomText, umožňuje zvětšení části obrazovky, a tudíž zvětšení žádaného textu nebo ovládacích prvků Windows atd. Tento software podporuje ozvučení, tedy například i hlasovou odezvu zapisovaných znaků. Obecně jsou tyto počítače včetně softwarového vybavení v dnešní době velmi používané.

Braillový řádek

Braillový řádek Terminál dokáže nevidomým uživatelům počítače nahradit počítačovou obrazovku, nevidomý si tedy na daném řádku čte hmatem to, co stojí na řádku na monitoru. Celý systém se zakládá na vhodném hladkém povrchu s pečlivě opracovanými otvory, jimiž na základě potřeby prostupují ven jehličky tvořící jednotlivé braillové znaky. Řádek má 44 výstupních znaků, ale může jich mít méně i více; jsou zde klávesy pro navádění kurzoru.

Braillový řádek je svou povahou vstupně-výstupní zařízení, neboť kromě toho, že zobrazuje informace v Braillově písmu, umožňuje interakci s počítačem pomocí několika druhů tlačítek přímo na přístroji tak, aby byla efektivně minimalizována potřeba přecházet z klávesnice na řádek a zpět.

Některé braillové řádky jsou mnohostrannými zařízeními a neomezují se jen na zobrazování informací v Braillově písmu. FS 40 a FS 40B disponují braillovou klávesnicí, která při příslušném nastavení umožňuje vpisovat text; zápis českých znaků s diakritikou je v odečítači JAWS plně podporován od verze 9. (<http://www.blindfriendly.cz/at/srovnani-braillovy-radku/>)

S využitím výpočetní techniky se i u nás zavádí tzv. osmibodové písmo, které je běžné u braillových řádků. Pomocí osmibodového písma se lépe zapisují znaky používané na počítačích. Osmibodové písmo navíc umožňuje vyhnout se prefixům, tedy vyjádřit každý znak abecedy jediným znakem bodového písma. Body 7 a 8 se používají v osmibodovém systému v kombinacích pro matematické, chemické a jiné symboly a významy. Například bod 7 u písmene znamená, že se jedná o velké písmeno, a bod 8 s kombinací písmen A až J znamená číslici 1 až 0. Osmibodové písmo je náročnější na rozpoznání hmatem. (<http://www.centrumpronevidome.cz/doc/opt3.pdf>)

Obrázek: Braillský řádek

Zdroj: <http://zdrojak.root.cz/>.

Braillská tiskárna

Pro nevidomé osoby existuje několik typů braillských tiskáren. Nejčastěji se používá tiskárna Everest nebo Index Braille Printer. Tato tiskárna dokáže ve spolupráci s konkrétním softwarem převést text (klasický černotisk) do Braillova písma a v tomto písmu jej i vytisknout. Je možno zvolit tisk jednostranný nebo oboustranný, umí vytisknout až 300 stran v Braillově písmu za hodinu. Ovládání tiskárny je upraveno právě pro nevidomé uživatele (braillské označení ovládání tiskárny), kteří s ní mohou pracovat bez pomoci jiné osoby. Tisk se provádí pro lepší rozpoznatelnost písma pro nevidomé na speciální papír, o kterém jsme se již zmínili. Vzhledem k větší hlučnosti tiskárny je vhodné umístit ji do tzv. bezhlukové skříně.

Braillská tiskárna

Aria

Aria slouží jako elektronický zápisník pro nevidomé osoby. Obsahuje textový editor, hodiny, kalendář, kalkulačtor, telefonní seznam atd. Arii můžeme připojit k počítači, je možné napojit ji i na tiskárnu, případně na externí počítačovou klávesnici. Texty lze například ukládat na paměťové karty, případně je převést a uložit do počítače.

Aria

Obrázek: Aria

Zdroj: <http://www.sensorytools.com/aria.htm>.

Za největší pozitivum moderních pomůcek považujeme, že jak nevidomé, tak slabozraké osoby mohou pracovat s internetem, mohou psát dokumenty a samy si je potom vytisknout. Ze zkušeností vyplývá, že ne všichni nevidomí budou pracovat se všemi uvedenými pomůckami. Například starší lidé raději sáhnou po osvědčeném Pichtově stroji než po počítači. U studentů tomu bude spíše naopak. Záleží na zkušenostech, na věku, na době vzniku postižení a samozřejmě na mnoha dalších faktorech, které mohou výběr pomůcky ovlivnit.

Shrnutí

Komunikace osob se zrakovým postižením je téma, které je velmi široké a zajímavé. V kapitole jsme se zaměřili spíše na oblast komunikace osob s čistým zrakovým postižením, jejich možnosti, využití pomůcek vhodných ke komunikaci, včetně výpočetní techniky, která je dnes již na takové úrovni, že jedincům s těžkým zrakovým postižením umožňuje pracovat samostatně, komunikovat přes internet a spojit se s „celým světem“.

Kontrolní otázky a úkoly

1. Vymezte vlastními slovy, co se skrývá pod termínem komunikace.
2. Najděte ve slovníku či v odborné literatuře termíny alternativní komunikace a augmentativní komunikace. Vysvětlete, co termíny znamenají, a uveďte příklady.
3. Uveďte, které moderní pomůcky využívají těžce slabozraké osoby pro komunikaci.
4. Vysvětlete, co jsou to dymokleště a k čemu slouží.
5. Najděte na internetu další pomůcky, které by mohly sloužit těžce zrakově postiženým osobám pro usnadnění komunikace.

Pojmy k zapamatování

Louise Braille
bodové písmo
vzdělávání
Pichtův stroj
pražská tabulka
zásady komunikace s osobou se zrakovým postižením

Literatura

Seznam použité literatury:

1. BENDO VÁ, P.; JEŘÁBKOVÁ, K.; RŮŽIČKOVÁ, V. 2006. *Kompenzační pomůcky pro osoby se specifickými potřebami*. Olomouc: UP. ISBN 80-244-1436-8.
2. ČÁLEK, O. 1984. *Raný vývoj dítěte nevidomého od narození*. Praha: UK. ISBN 60-019-84.
3. FINKOVÁ, D.; LUDÍKOVÁ, L.; RŮŽIČKOVÁ, V. 2007. *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením*. Olomouc: UP. ISBN 978-80-244-1857-5.
4. HRONEK, J. a kol. 1971. *Vybrané kapitoly z historie péče o děti s vadami zraku*. Olomouc: UP.
5. JESENSKÝ, J. 1995. *Uvedení do rehabilitace zdravotně postižených*. Praha: Karolinum.
6. JESENSKÝ, J. 2000. *Základy komprehenzivní speciální pedagogiky*. Hradec Králové: Gaudeamus. ISBN 80-7041-196-1.
7. KEBLOVÁ, A. 1995. *Kompenzační pomůcky pro zrakově postižené žáky základní školy*. Praha: Septima. ISBN 80-85801-62-0.
8. KLENKOVÁ, J. 1998. *Augmentativní a alternativní komunikace*. In: VÍTKOVÁ, M. a kol. *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, s. 58–62. ISBN 80-85931-51-6.

Internetové zdroje:

1. <http://www.blindfriendly.cz/at/srovnani-braillskych-radku/>
2. <http://is.brailnet.cz/>
3. <http://www.centrumpronevidome.cz/doc/opt3.pdf>
4. <http://www.komplan-bruntal.wz.cz/>
5. <http://www.sensorytools.com/aria.htm>
6. <http://www.spektravox.cz>
7. <http://www.sons.cz>
8. <http://www.vycvikvodicichpsu.cz/>
9. <http://zdrojak.root.cz/>

Další informace k tématu kapitoly naleznete v těchto publikacích:

1. LUDÍKOVÁ, L. *Tyflopedie II*. Olomouc: UP, 1991.
2. LUDÍKOVÁ, L.; MALAČEK, M. *Tyflopedie III*. Olomouc: UP, 1991.
3. KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L. *Oftalmopedie*. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-84-2.

Internetové zdroje:

1. <http://www.helpes.cz/psi-pomocnici-pro-nevidome.php>
2. <http://kony.wz.cz/bariery/hmatne.htm>
3. <http://www.ok.elvos/Majacky.html>
4. <http://www.pesprotebe.com/>
5. http://www.tyflocentrum-ol.cz/app/clanek/580/hlasove_majacky
6. <http://www.usevisualstrategies.com/AutismVisualPrintablePictures/BehaviorPrintableCards.aspx>